

Ein rødd úr neðra

Soleiðis undirritar ein seg til grein 14. septbr. nr. 72 fyri 23. septbr. í ár hvar skrivað verður, »Umskifting ella avtoftan«.

Ein átti ikki at svara til slíkar greinir sum koma fram í ymskum bløðum, og eina mest í 14. septbr. hvar verður lagt eftir ymsum monnum, ið skulu hava ábreiðslu fyri alt tað illa ið kann koma fyrj á einari oyggi ella í einari bygd; sjálvst teir deyðu fáa ikki frið og longest verður eftir at hoyra deydshóðini frá teimum livandi, sum hava loyvt og loyva ser at hava aðra hugsan enn hana sum nú einaferð passar røddini og hennara líkum best.

Ein slík rødd man hava ferðast dekan og niðarlaga við Jákagarðar og har notið í ovurmáta av óminni blandað út í eittur ella eisini gingið hitt hálvárið á tann í søgum so væl kenda niðurgangsskúla, tí annars kundi ein ikki verið forur fyrj úr egnum brósti at blaka surtisneistar eftir deydum sum livandi monnum.

Gleða seg yvir at javnaðarhava mist tveir av sínum her-

forarum og nú halda líkindir verða at gera seg sjálvnan til ungdomsförara við at eggja ungfolkið at reisa seg, vísa hvassar tenn, sláa nevan í borðið og síðan ganga saman í huldumannalið.

Um teir sum eru farnir undir grønu torvu úr javnaðarflokkinum er at siga, »eingin hlevur so reystur verið hann má ikki deyðan fylgja«, men meðan teir vóru á lívi, teir vóru ikki góðir at taka.

Lítið hevði verið fyrj teir antin tað var á røðarapalli ella í almennum blað at gjørt við teg og tinar líkar, eins og Ólavur kongur gjørdi við trollini í Hornalandi bert við at rista kross í dyr.

Illegitan og mannminkan er tað í greinastubbi tín snýr seg um, tí verður ikki annað hjá teir at venta, enn at skonkt verður tær við somu skál.

Hvussu tú mótsigur tær sjálv um í nevnda greinastubba skal eg royna at vísa tær, nakað heilt annað er um tú fatar tað, tú eru ráð fyrj tí, vit eiga nógvur góðar vágbingar sum

fegnir vilja hjálpa tær at fáa høvdið aftur á rétta stað.

Fyrst skrivur tú, forvitnisligt verður at at vita, um tann unga kraftin sum nú er komin í javnaðarflokkin kann erstatta ta gomlu, og seinri, tað nyttar ikki bert at hava olingar at tátta í, tá ongin er at seta á.

At falittir hava verið víða hvar um landið er ikki nakað nýtt, men tað er eitt sum er púra nýtt, eingin hoyrdi slíkt tos fyrr, og tað er at hvørja ferð eitt virki ferð umkoll, so er tað loftingsmenn sum við sínum ódugaskapi hava verið atvoldin.

Hetta er Alfa og Omega undir hvørjum geilarhornið, ja sjálvst menn ið ganga undir orðinum at vera vitugir, vátka ser í slíkum tvæti.

Ungfolkið, ikki bert í Vági men víða hvar í Føroyum er tibetur so væl at ser komið, at tey hin 7. november í heyst víta hvar tey skulu seta krossin fyrj at vera við í tí stóru fylking av arbeidarum og fiskimonnum undir herrópinum:

Lít til útróður

FRÁ tíðindamanni okkara á Tvøroyri.

Nú vísir seg at fara at bragda við fiskiskapinum, men tað er ikki so nógv at fáa sum um somu tíð í fjor. Tó er onkur bátur við tveimum monnum komin upp í 1100 pund.

Lítið arbeði er fyrj arbeidarar.

Hoyveðrið hevur verið út av av lagi vánaligt, so teir sum ikki hava hoybrunnar hava verið illa fyrj.

Menn halda at eplavokst-

urin, her á leiðini, fer at vera sum vanlig miðalár.

Her hevur verið talað um, at menn skulu fara undir at byggja stóran stálbát á Tvøroyrar Skipasmiðju; tað hevði komið væl við, tí har hevur litið arbeði verið; men kundi slíkt fyrítakssemi givið nógvum monnum arbeði.

Tað hoyrist at sóknarstýrið skal vera tilreiðar at seta 35 túsund sum partapening í henda sama bát. Vónandi fer hetta at vera verunleiki, so ikki skipasmiðjan kemur at leggja sum hon hevur ligið.

Vit blaða í gomlum bløðum:

Barber på Færøerne

Í Dimmaketting nr. 46 frá 1908 lesa vit undir yvirskriftini »Barber på Færøerne«:

Í Barberernes Fagblad læstes fornylig følgende:

Vor opmærksomhed er bleven henledet paa, at der ikke paa Færøerne ikke findes nogen Barber, end ikke i den

»Føroyar fyrj hina arbeidandi fjøldina«, og ikki fyrj dysjaldólgar.

J. P. Thomsen.

største af Byerne, Hovedstaden, Thorshavn, der tætter c. 2000 Indvaaner, er i en formelig Barbernød.....»

Aftaná skrivur blaðstjórin (Olaf Skaalum):

»Som bekendt er Færingerne i deres Tanker særdeles venligt stemt overfor Danmark, og vilde allerede, ogsaa af den Grund, hilse Ankomsten af en Barber fra Moderlandet med aabne Arme.

Red. a

fyrj, at okkara fólk í stórj og stórri mun byggir egnu skip og skip fyrj aðrar eisini. Samarbeiði og samskipan skipasmiðjunnar millum verður at fremja til tess at rationalisera skipabyggingina.

13. Landbúnaðurin

Ásannað verður at landbúnaðurin er í einari broytingartíð.

Týðningurin av at land okkara verður dyrkað, so tað kann geva mest møgulegt av kjoti, mjólk, grønnmeti og aðrari livgevandi fòðslu, ásannast.

Mál okkara má tí vera at skipa so fyrj, at vit kunnu framleiða nóg mikið av hesum búnaðarvörum til okkum sjálvi og harvið ikki bara gagna okkara heilsu, men spara allan tann pening, ið nú fer út av landinum fyrj hesar vörur.

Útskiftingararbeiðið verður at halda fram, men á ein handigari og ódyrari hátt enn tað er farið fram higartil og skipað verður soleiðis, at jorðin verður at koma fólkinum á staðnum til nyttu og at jarðarbrúkin fáa hóskað stóð.

Skipað verða samvinnubrúkur og landsfelagsskap fyrj tilikum.

14. Búseting

Bæði sambyggifeløgum og einstaklingum verður stuðlað við sakkonari vegleiðing og figgarligari hjálp til byggingar. Í stórbygd og í bý verður býarskipan sett í verk og byggi-lóggávan sum heild verður nútímansgjord. Endamálið við hesum er at skapa tilikar umstøður, at íbúgvar landsins kunnu liva undir best møgulegum viðurskiftum.

Miðjað má verða ímóti, at húsbýgging verður so ódyr

sum gjørligt. Hetta forir við ser at:

Jarðaloggávan verður at skipa soleiðis, at stædur kemur í grundspekulasjónina.

Landið hevur allan handil og innflutning av byggitilfari.

Húsálansgrunnurin verður víðkaður til at kunna veita stórj og longri freistað lán, t. d. 30-40 ár.

Leigustudningur verður at veita láginntøkunum.

Har torvur er til tess eigur tað almenna at byggja. Ein treyt fyrj bygging eru byggi-grundir. Lóggáva verður at skipa, sum gevur kommununum og ella landinum fyrsta-keypsrætt til alla jorð, sum brúk er fyrj til bygging.

15. Skattaviðurskiptini

Samfelagið verður at fáa ser tørvandi inntøkur á ein hátt, at oll hjálpa til eftir forimuni. Jú stórj ágóða ein hevur av arbeði sínum, tess meira eigur ein at lata frá ser til samfelagið.

Hetta verður gjørt lutvis við at skipa fyrj nýtsluskatti og lutvis við beinleiðis inntøkuskatti, sum verður at skipa sum kelduskattur. Sum lágmark fyrj inntøkuskattinum verður sett tann inntøka, sum vanligur arbeidsmaður ella fiskimaður hevur, og sum viðbót fyrj tað, sum nýtsluskatturin nervar stórar familjur, verður veittur studningur í mun til barnatalið.

Skattaeftirlitið verður at gera strangari.

16. Val- og myndugleikaaldurin

Val- og myndugleikaaldurin verður settur til 18 ár.

17. Samferðsla

Landið átekur ser alla ferðslu, sjó-, land- og loftvegis, og verður hon samskipað til eina samvirkandi heild við tí endamálið, at fáa dagligt samband bygdanna millum og við útheimin. Til tess at veita øllum lág at ferðast verða at fáa í ráð avsláttarskipanir fyrj farmiljur, tey eldru, skúlabørn og ítróttarungdom.

Voruflutningurin verður skipaður soleiðis, at fjarskotnar bygdir fáa eins biligar vörur sum aðrar bygdir fáa.

Havna-, lendingar- og vega-gærðin verður at fullgjagjað sambært eina heildarætlan fyrj alt landið.

18. Rættarviðurskipti

Oll íbúgvum landsins verður tryggjað at nýta retti ser til verju.

Sakarforsla verður tí ókeyp-is hjá ómögandi.

19. Skúli og uppaling

Oll skulu hava javnbjóðis retti til lerdómsuttan mun til figgararvirdurskipti og til hvar ein í landinum býr. Sambært hetta verður at seta í verk tíðarhóskandi skúlaskipan, sum ikki ger mun á næmingunum. Núgaldandi skipan við real- og 8. 9., 10. skúlaársbókum verður at umskipa, soleiðis at næmingarnir fáa undirvísing í tí teir hava hug og evnir til. Fyrj at loysa hesa uppgávu verður valskúli at seta á stovn. Fyrj at fáa hin besta trivna í skúlanum verða barnagarðs-flokkar at skipa.

Istaðin fyrj at næmingarnir skulu taka prógv verður miðað ímóti eini skipan, har skúl-

in gevur frágreiðing um næmingin. Skúlabøkur vera ókeypis.

Lætt verður um kostnaðin hjá kommununum at byggja og halda skúlar.

20. Hægri útbúgving

Útbúgvingargrunnarnir verða óktir.

Allir hægri skúlar eiga at verða samskipaðir og kollegiubygging at fremja í samband við hesar skúlar.

Alt eigur at gerast so at eingin av figgarligum viðurskiftum verður skerður í at fáa ta útbúgving ein vil. Stuðul verður veittur uttan mun til giftu ella inntøku foreldranna.

Fróðskaparsetrið verður viðt að mest gjørligt so at møguleiki verður fyrj at taka størst møguleg prógv í landinum.

21. Mentunar- og menningarmál

Arbeidslíkindini hjá listafólki verða at stuðla.

Figgarligu viðurskiptini hjá tí einstaka eiga ikki at tarna nokrum í at taka lut í mentunarlivnum, tí verður tað landsuppgeva at skapa gróðralíkindi fyrj einum ríkum mentunarlívi.

22. Ungdomsmál - Ítróttur

Allur sannur ítróttur verður vardur og styðjaður.

Stuðul verður at lata til bygging av ungdomshúsum, har ungdomurin sjálvur verður at taka lut í leiðsluni.

At samskipa og ráðgeva verður ítróttinum latin stuðul at lona fólk til tilíkt starv.

Oll ung fáa alla hjálp fyrj at kunna iðka eitt sunt og minnisvert ungdomsliv.

23. Handil

Landshandil og ella landsandils innflytan og útflytan verður sett á stovn.

Endamálið við hesum er at útvega allar vörur ódyrast og at fiskimenn, skipaeigarar og aðrir framleiðarar á tann hátt fáa sum mest fyrj arbeði sítt.

24. Príslegið

Nýggj tíðarhóskandi prístalskipan verður framd.

Prísarsingin verður umskipað so hin besta tryggin fest fyrj rimuligari príslegi. Hetta kann m. a. gerast yvir nýtsluskattaskipanina.

25. Bankalagið

Landið fer undir bankavirksemi, við stovnan av landsbanka ella um postverkið.

26. Landsumsitingin

Umsitingin verður at skipa so, at hon hóskar til tíðarinnar krøv. Tað verður ásannað, at tað er ein sjálvsøgd uppgáva hjá heimastýrinum at umsita bæði sermál og felagsmál soleiðis sum tað er gjørt møgulegt við § 9 í heimastýrslógini.

Til at rokka hetta mál, er neyðugt at umsitingin fær fólk við hægri útbúgving, og at skipað verður fyrj mívísari útbúgving av tænastu- og starvsfólki landsins.